

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 410

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 20 aprilie 2021

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE				
Decizia nr. 11 din 14 ianuarie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță.....	2-4			
Decizia nr. 21 din 19 ianuarie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 282 alin. (1) și ale art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală	5-7			
Decizia nr. 40 din 19 ianuarie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, ale art. 14 lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, ale art. IV alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față				
			de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004 și ale art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare.....	8-10
			Decizia nr. 72 din 9 februarie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „conflictele de muncă”, cuprinsă în art. XVIII alin. (2) teza a treia din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și în art. 483 alin. (2) teza a treia din Codul de procedură civilă	11-15
			ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
		499.	— Ordin al ministrului finanțelor privind modificarea Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 583/2016 pentru aprobarea formularisticii prevăzute de art. 230 și 232 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.....	15-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 11**

din 14 ianuarie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia-Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Simina Popescu-Marin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Sorin-Ioan-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 46/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță, respectiv art. 1 alin. (2) teza finală, excepție ridicată de Federația Națională a Sindicatelor din Electricitate „Univers”, în nume propriu și în numele membrilor de sindicat Traian Beteringhe, Florin Burghiu ș.a., în Dosarul nr. 90/3/2018 (număr în format vechi 4.792/2018) al Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.986D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că autoarea excepției a transmis la dosar note scrise, prin care solicită judecarea cauzei în lipsă și admiterea excepției de neconstituționalitate.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care arată că dreptul la primă de vacanță nu are consacrare constituțională, ci se încadrează în categoria drepturilor salariale suplimentare, care se acordă în condițiile legii. De asemenea, aplicarea unor norme juridice diferite, în funcție de modificările legislative intervenite în timp, nu înseamnă încălcarea dispozițiilor art. 16 din Constituție privind egalitatea în drepturi.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 11 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 90/3/2018 (număr în format vechi 4.792/2018), **Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 46/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea**

voucherelor de vacanță, respectiv art. 1 alin. (2) teza finală. Excepția a fost ridicată de Federația Națională a Sindicatelor din Electricitate „Univers”, în nume propriu și în numele membrilor de sindicat Traian Beteringhe, Florin Burghiu ș.a., într-o cauză având ca obiect despăgubiri.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia susține, în esență, că prevederile legale criticate sunt neconstituționale, deoarece, prin aplicarea acestora, angajații nu mai beneficiază de prima de vacanță în bani, ci doar sub forma voucherelor de vacanță. Se arată că, anterior intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 46/2017 (1 iulie 2017), o parte din salariații intimei Hidroelectrice, care au efectuat concediul de odihnă aferent anului 2017, au încasat prima de vacanță prevăzută în contractul colectiv aplicabil, în cuantum și sub forma prevăzute de acesta, iar ulterior datei de 1 iulie 2017, salariaților care au efectuat concediul de odihnă le-a fost refuzată acordarea acestui drept (adaos salarial prevăzut de convenția colectivă), deoarece legea interzice acordarea primei de vacanță în bani și condiționează acordarea primei de vacanță, stabilind că aceasta se acordă numai sub forma voucherelor de vacanță în limita de 1.450 lei pentru salariat. În aceste condiții este evidentă încălcarea principiului constituțional prevăzut de art. 16 alin. (1) și, implicit, a art. 5 din Codul muncii, întrucât are loc excluderea de la beneficiul unui drept legal constituit, pe care angajatorul era obligat să-l acorde potrivit art. 40 alin. (2) lit. c) din Codul muncii. Așadar, se încalcă principiul egalității de tratament, deoarece în cadrul relațiilor de muncă funcționează principiul egalității de tratament față de toți salariații, iar potrivit legii, constituie discriminare actele și faptele de excludere, deosebire, restricție sau preferință care au ca efect neacordarea, restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării drepturilor prevăzute în legislația muncii.

7. De asemenea, deși contractul colectiv de muncă constituie legea părților, iar executarea acestuia este obligatorie pentru părți (art. 148 din Legea dialogului social nr. 62/2011), se constată ingerința legiuitorului în executarea convenției colective prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 46/2017. Astfel, fără a modifica în mod explicit reglementările din contractul colectiv de muncă legal încheiat, legiuitorul intervine în executarea acestuia în sensul interzicerii acordării primei de vacanță, astfel cum este prevăzută în acordul colectiv. Se încalcă și dispozițiile art. 131 alin. (2) din Legea nr. 62/2011, care dispun că este interzisă orice imixtiune a autorităților publice, sub orice formă și modalitate, în negocierea, încheierea, executarea, modificarea și încetarea contractelor colective de muncă, și ale art. 41 alin. (5) din Constituție, care garantează executarea convențiilor colective legal încheiate.

8. Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale reține că instanța de contencios constituțional nu s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor invocate de titularul cererii

de sesizare și face trimitere la Decizia nr. 39 din 29 mai 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, paragraful 75, potrivit căruia: „Cât privește opțiunea legiuitorului de a nu aloca bani pentru acordarea de tichete/vouchere de vacanță pentru perioada 2012—2014, într-o bogată jurisprudență a Curții Constituționale, ce a vizat măsuri restrictive bugetare mai largi ale legiuitorului, care au inclus și suspendarea ori anularea unor drepturi bănești, s-a statuat în repetate rânduri că o astfel de politică salarială a statului respectă exigențele Constituției”. De asemenea, instanța judecătorească face referire la Nota de fundamentare care a stat la baza adoptării ordonanței de urgență criticate, în care se reține „obligativitatea operatorilor economici astfel cum sunt definiți de Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, cu modificările și completările ulterioare, de a acorda angajaților proprii prime, numai sub forma voucherelor de vacanță începând cu data de 1 decembrie 2018”.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit dispozitivului încheierii de sesizare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță, respectiv art. 1 alin. (2) teza finală din acest act normativ, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 506 din 30 iunie 2017. Din examinarea considerentelor încheierii de sesizare și a notelor scrise ale autoarei excepției, Curtea observă că, în realitate, criticile de neconstituționalitate vizează art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2017, referitor la modificarea art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 110 din 24 februarie 2009, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 94/2014, cu modificările și completările ulterioare, urmând a reține ca obiect al excepției aceste prevederi legale care au următorul cuprins: „*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 110 din 24 februarie 2009, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 94/2014, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:*

1. Alineatele (2), (2⁴) și (4) ale articolului 1 se modifică și vor avea următorul cuprins:

«(2) *Instituțiile și autoritățile publice, astfel cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 30 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, și la art. 2*

alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, inclusiv activitățile finanțate integral din venituri proprii, înființate pe lângă instituțiile publice, precum și operatorii economici, astfel cum sunt definiți de Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, cu modificările și completările ulterioare, acordă, în limita sumelor prevăzute în buget alocate cu această destinație, în perioada 1 iulie 2017—30 noiembrie 2018, o singură indemnizație de vacanță sau o singură primă de vacanță, după caz, sub formă de vouchere, în cuantum de 1.450 lei pentru un salariat.»”

13. În opinia autoarei excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 16 privind egalitatea în drepturi și în art. 41 alin. (5) privind dreptul la negocieri colective în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține, în acord cu jurisprudența sa, că dreptul la vouchere de vacanță are o sorginte exclusiv legală, neavând consacrare la nivel constituțional (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 102 din 3 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 297 din 30 aprilie 2015).

15. De asemenea, referitor la principiul constituțional al egalității în drepturi a cetățenilor, Curtea Constituțională a statuat în mod constant în jurisprudența sa că acesta presupune aplicarea unui tratament juridic identic persoanelor aflate în situații similare. Pe de altă parte, însă, acest principiu nu exclude instituirea unui tratament juridic diferențiat persoanelor aflate în situații diferite. De asemenea, situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegiu și discriminări (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 196 din 7 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 6 iunie 2016).

16. Astfel, Curtea constată că, stabilind acordarea dreptului la prima de vacanță sau indemnizația de vacanță sub forma voucherelor, legiuitorul a acționat în limitele marjei sale permise de Legea fundamentală, fără a încălca principiul egalității în drepturi a cetățenilor, prevăzut de art. 16 din Constituție.

17. Referitor la invocarea încălcării dispozițiilor art. 41 alin. (5) din Constituție, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a constatat constituționalitatea dispozițiilor legale privind acordarea primei de vacanță sub formă de vouchere, în raport cu normele constituționale antereferte (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 143 din 12 martie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 556 din 26 iunie 2020). Astfel, Curtea a statuat că încheierea convențiilor colective nu se poate face decât cu respectarea legii. Aceste convenții sunt izvor de drept, dar forța lor juridică nu poate fi superioară legii. În consecință, convențiile colective sunt garantate în măsura în care nu încalcă prevederile legale în materie; în caz contrar, s-ar încălca un principiu fundamental al statului de drept, și anume primordialitatea legii în reglementarea relațiilor sociale. În consecință, negocierea convențiilor colective nu se poate face decât cu respectarea dispozițiilor legale existente (a se vedea și Decizia nr. 292 din 1 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 26 august 2004, și Decizia nr. 65 din 20 iunie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 129 din 28 iunie 1995).

18. Curtea a mai statuat că dispozițiile art. 41 alin. (5) din Constituție privind caracterul obligatoriu al convențiilor colective nu exclud posibilitatea legiuitorului de a interveni, din rațiuni de interes general, pentru modificarea unor dispoziții din contractele colective de muncă, reglementând soluții care să răspundă nevoilor sociale existente la un moment dat (a se vedea și Decizia nr. 1.414 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009).

19. Ordonatorii principali de credite trebuie să respecte legea și să o aplice ca atare, chiar dacă aceasta are ca efect, pentru viitor, modificarea unor clauze din contractele de muncă, individuale sau colective, ale personalului plătit din fonduri publice. Rațiunea acestei concluzii constă în faptul că temeiul încheierii, modificării și încetării contractului este legea, iar dacă, pentru viitor, legea prevede o redimensionare a politicii salariale bugetare, toate contractele pendinte sau care vor fi încheiate trebuie să reflecte și să fie în acord cu legea. În caz contrar, s-ar ajunge la discriminări salariale chiar în interiorul aceleiași categorii de personal, ceea ce este inadmisibil (Decizia nr. 1.250 din 7 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 16 noiembrie 2010).

20. Legiuitorul este competent să stabilească un cadru legal în care să se desfășoare negocierile colective, contractele colective neputând genera drepturi și obligații *contra legem*. Ele sunt acte care sunt încheiate în aplicarea legilor și nicidecum acte care să prevaleze forței legii. Astfel, este evident că în sfera publică asemenea contracte se negociază și se încheie în limitele și în cadrul stabilite de lege (Decizia nr. 574 din 4 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 368 din 26 mai 2011).

21. Aceleași rațiuni sunt valabile și în privința contractelor colective de muncă încheiate la nivelul societăților la care statul este unic acționar sau acționar majoritar, prevederile acestora putând fi modificate prin acte de reglementare primară. Prin urmare, caracterul obligatoriu al convențiilor colective încheiate la nivelul autorităților publice sau societăților unde statul este acționar unic sau majoritar nu poate fi opus legii.

22. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează în mod corespunzător valabilitatea și în cauza de față.

23. Distinct de acestea, Curtea precizează că aspectele referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor de lege criticate excedează controlului de constituționalitate, fiind de resortul instanței judecătorești investite cu soluționarea cauzei.

24. Totodată, invocarea în motivarea excepției a încălcării unor dispoziții cuprinse în Codul muncii și în Legea nr. 62/2011 nu are nicio relevanță, întrucât Curtea examinează conformitatea prevederilor legale ce formează obiectul excepției cu Constituția, iar nu contrarietatea unor dispoziții legale cu alte dispoziții de drept comun.

25. În ceea ce privește invocarea dispozițiilor art. 115 alin. (4) din Constituție, pretins încălcate de prevederile legale criticate, Curtea observă că aceasta a fost efectuată direct în fața instanței de contencios constituțional, prin notele scrise depuse la dosar de autoarea excepției. Față de această împrejurare, Curtea reiterează jurisprudența sa în care a reținut că invocarea în susținerea excepției a unor dispoziții constituționale direct în fața Curții, și nu în fața instanței judecătorești, contravine art. 10 alin. (2) și art. 29 alin. (1)—(4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, întrucât cadrul procesual specific excepției de neconstituționalitate rezultă din încheierea de sesizare și din motivarea scrisă a autorului, iar aceasta din urmă nu poate fi completată în fața Curții Constituționale cu elemente ce nu au fost puse în discuția părților în fața instanței judecătorești (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 932 din 13 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 882 din 22 decembrie 2012). Această consecință se impune, întrucât Curtea Constituțională nu se poate substitui părții în privința invocării motivului de neconstituționalitate, un control de constituționalitate *a posteriori*, din oficiu, fiind inadmisibil.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Federația Națională a Sindicatelor din Electricitate „Univers”, în nume propriu și în numele membrilor de sindicat Traian Beteringhe, Florin Burghiu ș.a., în Dosarul nr. 90/3/2018 (număr în format vechi 4.792/2018) al Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că prevederile art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2009 privind acordarea voucherelor de vacanță sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 ianuarie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Simina Popescu-Marin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 21

din 19 ianuarie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 282 alin. (1) și ale art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 280—282 și ale art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Ionuț Negoită și Cristian Valentin Gheorghită în Dosarul nr. 9.902/2/2017/a1 al Curții de Apel București — Secția I penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 649D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autorii excepției de neconstituționalitate au trimis la dosarul cauzei un memoriu prin care solicită admiterea acesteia.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată, solicitând menținerea jurisprudenței Curții Constituționale în materiile analizate. În ceea ce privește prevederile art. 280—282 din Codul de procedură penală, sunt invocate Deciziile Curții Constituționale nr. 767 din 28 noiembrie 2019 și nr. 307 din 9 iunie 2020. În mod similar, referitor la prevederile art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, este invocată Decizia nr. 449 din 22 iunie 2017.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 22 martie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 9.902/2/2017/a1, **Curtea de Apel București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 280—282 și ale art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Ionuț Negoită și Cristian Valentin Gheorghită, în fața judecătorului de cameră preliminară, într-o cauză având ca obiect stabilirea vinovăției autorilor excepției sub aspectul săvârșirii infracțiunii de bancrută frauduloasă.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, cu privire la dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, se arată că distincția făcută de prevederile Codului de procedură penală între nulitățile absolute și cele relative este neconstituțională, întrucât obligă persoana interesată să invoce nulitatea relativă la dovedirea unei vătămări, în timp ce, în cazul nulității absolute, vătămarea este prezumată. Se susține că această manieră de reglementare a nulității relative dă naștere arbitrariului, lăsând la aprecierea instanțelor existența unor astfel de vătămări. Se arată că, atât timp cât nu există o definiție legală a vătămării, dispozițiile legale criticate sunt lipsite de claritate,

precizie și previzibilitate. Se arată, de asemenea, că, pentru aceste motive, conform dispozițiilor legale criticate, organe judiciare diferite pot aprecia în mod diferit vătămări similare, aspect ce contravine dreptului la apărare. Se susține, totodată, că obligarea justițiabilului de a face proba vătămării constituie o adevărată *probă diabolică* și că, pentru asigurarea dreptului la un proces echitabil, s-ar impune ca organele judiciare să probeze inexistența vătămării.

6. Referitor la prevederile art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, se susține că acestea sunt neconstituționale, întrucât nu permit suspendarea procedurilor judiciare în cazul invocării unei excepții de neconstituționalitate. Se afirmă, totodată, că, pentru a asigura garanții de constituționalitate, dispozițiile art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală trebuie să lase la latitudinea judecătorului cauzei în fața căruia a fost invocată excepția de neconstituționalitate necesitatea suspendării judecării și nu să interzică o astfel de măsură în toate situațiile în care se invocă excepții ce vizează neregularitatea constituțională a unor texte de lege.

7. **Curtea de Apel București — Secția I penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Referitor la prevederile art. 280—282 din Codul de procedură penală se susține că autorii excepției solicită, de fapt, abrogarea distincției între nulitățile absolute și cele relative, aspect ce nu este de competența Curții Constituționale, ci de cea a Parlamentului. Cu privire la prevederile art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, se arată că acestea asigură soluționarea cu celeritate a cauzelor penale prin evitarea tergiversării nejustificate a judecării.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, conform încheierii de sesizare, prevederile art. 280—282 și ale art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală. Din analiza excepției de neconstituționalitate, Curtea reține, însă, că autorul critică, în realitate, dispozițiile art. 282 alin. (1) și ale art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins:

— Art. 282 alin. (1): „*Încălcarea oricăror dispoziții legale în afara celor prevăzute la art. 281 determină nulitatea actului atunci când prin nerespectarea cerinței legale s-a adus o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților procesuali*

principali, care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului.”;

— Art. 367 alin. (9): „*Ridicarea unei excepții de neconstituționalitate nu suspendă judecarea cauzei.*”

12. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, ale art. 20 cu privire la tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art. 21 referitor la accesul liber la justiție și ale art. 24 referitor la dreptul la apărare, precum și prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la dreptul la un proces echitabil.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, referitor la prevederile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea constată că acestea au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, prin raportare la critici similare, fiind pronunțate, în acest sens, Decizia nr. 531 din 11 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 923 din 23 noiembrie 2017, Decizia nr. 840 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 16 februarie 2016, și Decizia nr. 247 din 4 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 729 din 12 august 2020, prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată.

14. Prin Decizia nr. 247 din 4 iunie 2020, mai sus invocată, paragraful 26, Curtea a reținut că nulitatea relativă este o nulitate virtuală, ce derivă din principiul fundamental al legalității și rezultă din încălcarea dispozițiilor legale referitoare la desfășurarea procesului penal, altele decât cele expres prevăzute de lege, care atrag nulitatea absolută. Aceasta poate fi invocată de către procuror, părți și subiecții procesuali principali, atunci când au un interes procesual propriu în respectarea dispozițiilor legale încălcate. Prin urmare, nulitatea relativă are următoarele caracteristici: intervine atunci când prin încălcarea dispozițiilor legale s-a produs o vătămare a drepturilor participanților la procesul penal anterior enumerați; trebuie invocată într-o anumită etapă a procesului penal sau într-un anumit moment procesual; se acoperă atunci când titularii dreptului de a o invoca nu își exercită acest drept în termenul de decădere prevăzut de lege; iar subiecții procesuali care pot invoca nulitatea relativă trebuie să aibă calitatea prevăzută de lege, precum și un interes procesual propriu în respectarea dispoziției legale pretins încălcate. Așadar, cazurile în care poate fi invocată nulitatea relativă sunt, teoretic, foarte numeroase, fiind reprezentate de toate încălcările unor dispoziții procesuale penale, altele decât cele pentru care poate fi invocată nulitatea absolută. Cu toate acestea, cele mai întâlnite cauze de nulitate relativă se referă la: reglementarea regulilor de bază, a principiilor sau a altor cerințe care asigură organizarea și desfășurarea procesului penal, competența organelor judiciare, sesizarea organelor judiciare, forma și conținutul actelor procedurale, procedura de citare și de comunicare a actelor procedurale, termenele procedurale și administrarea probelor.

15. Prin decizia mai sus menționată, paragraful 27, Curtea a constatat că, spre deosebire de nulitatea relativă, nulitatea absolută se caracterizează prin aceea că nu poate fi înlăturată în niciun fel, poate fi invocată în orice stare a procesului penal — cu excepția cazurilor prevăzute de dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. e) și lit. f) din Codul de procedură penală, care pot fi invocate în condițiile stabilite de prevederile art. 281 alin. (4) din același cod — și poate fi luată în considerare din oficiu. Cazurile de nulitate absolută se referă la: compunerea completului de judecată, competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, publicitatea ședinței de judecată, participarea procurorului la judecată, atunci când aceasta este obligatorie, prezența suspectului sau a inculpatului, atunci când participarea lor la ședința de judecată este obligatorie potrivit legii, și la efectuarea unor acte procesuale și procedurale interzise de lege ca efect al inadmisibilității sau al decăderii. Curtea a reținut că în cazul nulităților absolute vătămarea procesuală este prezumată *iuris et de iure*, neexistând o condiție

în sensul dovedirii existenței acesteia, pe când în cazul nulităților relative vătămarea produsă prin nerespectarea legii trebuie dovedită de către acela care invocă această sancțiune. Chiar și dovedită fiind, se va constata incidența nulității relative numai dacă vătămarea nu poate fi înlăturată decât prin anularea actului. Astfel, Curtea a reținut că nulitatea reprezintă o sancțiune procedurală extremă, care intervine numai atunci când alte remedii nu sunt posibile. Cum însă nu orice încălcare a unei norme procedurale provoacă o vătămare care nu poate fi reparată decât prin anularea actului, legiuitorul a instituit regula potrivit căreia nulitatea actului făcut cu încălcarea dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal intervine numai atunci când s-a adus o vătămare ce nu poate fi înlăturată în alt mod. Această reglementare reflectă preocuparea legiuitorului de a salva actele procedurale care, deși inițial nu au respectat formele procedurale, își pot atinge scopul prin completarea sau refacerea lor. Nimic nu împiedică persoana interesată ca, în ipoteza în care există o vătămare ce nu poate fi înlăturată, să invoce și să dovedească vătămarea pretinsă. Așadar, condiționarea anulării actului de procedură care nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege de dovedirea existenței unei vătămări ce nu poate fi înlăturată în alt mod nu are semnificația unei sustrageri a respectivului act de procedură de la aplicarea sancțiunilor legale sau a unei „derogări” de la obligativitatea respectării legii.

16. Totodată, prin Decizia nr. 247 din 4 iunie 2020, mai sus citată, paragraful 28, Curtea a concluzionat că, în mod evident, nulitatea absolută nu poate interveni în cazul oricărei încălcări a normelor de procedură, ci aceasta trebuie să fie incidentă atunci când normele de procedură încălcate reglementează un domeniu cu implicații decisive asupra procesului penal (Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, paragraful 57). Cu alte cuvinte, atunci când normele de procedură reglementează elemente esențiale, cu implicații fundamentale asupra procesului penal, legiuitorul trebuie să reglementeze sancțiuni adecvate aplicabile în cazul încălcării acestora. Având în vedere aceste aspecte, Curtea a observat că autorul excepției dorește, practic, ca sancțiunea nulității absolute să intervină în cazul încălcării oricărei norme de procedură penală, fără nicio distincție, ceea ce ar echivala cu reglementarea unei prezumții absolute că încălcarea oricărei norme procedurale generează o vătămare ce nu poate fi înlăturată decât prin aplicarea sancțiunii nulității absolute, nu și prin aplicarea altor remedii procesuale. O asemenea reglementare ar presupune că încălcarea oricărei dispoziții legale ar atrage, *per se*, sancțiunea cea mai gravă — nulitatea absolută — consecința într-un asemenea caz fiind îngreunarea desfășurării procedurilor penale.

17. Întrucât nu au intervenit elementele noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

18. Cu privire la prevederile art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală, Curtea constată că acestea au mai constituit obiectul unor critici de neconstituționalitate similare, Curtea pronunțând, în acest sens, mai multe decizii, de exemplu, Decizia nr. 676 din 29 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 36 din 20 ianuarie 2020, Decizia nr. 814 din 7 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 169 din 22 februarie 2018, și Decizia nr. 449 din 22 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 6 noiembrie 2017, și Decizia nr. 296 din 9 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 966 din 20 octombrie 2020.

19. Prin Decizia nr. 296 din 9 iunie 2020, precitată, Curtea a reținut că, prin dispozițiile Legii nr. 177/2010 au fost aduse modificări procedurii de soluționare a excepțiilor de neconstituționalitate, respectiv etapei judecătorești a procedurii.

Astfel, a fost eliminată suspendarea de drept a soluționării cauzei de fond pe durata derulării procedurii în fața Curții Constituționale și a fost introdus un nou motiv de revizuire a hotărârilor definitive: în materie civilă — declararea neconstituționalității legii, ordonanței ori a unei dispoziții dintr-o lege sau ordonanță care a făcut obiectul unei excepții invocate în cauza respectivă sau a altor dispoziții din actul atacat, care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate de prevederile menționate în sesizare, respectiv în materie penală — soluția pronunțată în cauză s-a întemeiat pe dispoziția legală declarată neconstituțională sau pe alte dispoziții din actul atacat, care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate de prevederile menționate în sesizare. Așadar, prin dispozițiile art. 1 pct. 3 din Legea nr. 177/2010 au fost abrogate normele referitoare la suspendarea *ope legis* a cauzelor în care era sesizată Curtea Constituțională, și anume dispozițiile cuprinse în art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, în art. 303 alin. 6 din Codul de procedură penală din 1968 și în art. 8 alin. (7) din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței.

20. Curtea a reținut, prin Decizia nr. 1.106 din 22 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010, că opțiunea legiuitorului de abrogare a măsurii suspendării de drept se întemeiază pe faptul că invocarea excepțiilor de neconstituționalitate de către părți era folosită de multe ori ca modalitate de a întârzia judecarea cauzelor. În condițiile în care scopul măsurii suspendării de drept a judecării cauzelor la instanțele de fond a fost acela de a asigura părților o garanție procesuală în exercitarea dreptului la un proces echitabil și a dreptului la apărare, prin eliminarea posibilității judecării cauzei în temeiul unei dispoziții legale considerate a fi neconstituționale, realitatea a dovedit că această măsură s-a transformat, în majoritatea cazurilor, într-un instrument menit să tergiverseze soluționarea cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești. Reglementarea a încurajat abuzul de drept procesual și arbitrariul într-o formă care nu putea fi sancționată, atâta vreme cât suspendarea procesului era privită ca o consecință imediată și necesară a exercitării liberului acces la justiție. Astfel, scopul primordial al controlului de constituționalitate — interesul general al societății de a asana legislația în vigoare de prevederile afectate de vicii de neconstituționalitate — a fost pervertit într-un scop eminent personal, al unor părți litigante care au folosit excepția de neconstituționalitate drept pretext pentru amânarea soluției pronunțate de instanța în fața căreia a fost dedus litigiul.

21. Or, Curtea a constatat că, prin adoptarea Legii nr. 177/2010, voința legiuitorului a fost aceea de a elimina

invocarea excepției de neconstituționalitate în alt scop decât cel prevăzut de Constituție și lege, preîntâmpinând, pentru viitor, exercitarea abuzivă de către părți a acestui drept procesual. De asemenea, Curtea a reținut că intervenția legiuitorului, prin care a fost abrogată măsura suspendării de drept a cauzelor în care s-a dispus sesizarea Curții Constituționale, constituie tocmai expresia asumării și a respectării obligației ce revine statului cu privire la crearea cadrului legislativ corespunzător prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Noua reglementare asigură accesul persoanei la justiție, atât la instanța de drept comun, cât și la instanța constituțională, părțile beneficiind în continuare de toate mijloacele de apărare care le sunt recunoscute prin lege și, implicit, de posibilitatea de a-și realiza, în mod real, drepturile și a-și satisface interesele în fața justiției. Abrogarea măsurii suspendării de drept a cauzelor nu împiedică asupra efectivității dreptului de acces la un tribunal, neconstituind un obstacol în valorificarea acestui drept, de natură a-i pune în discuție însăși substanța. Mai mult, măsura adoptată asigură echilibrul procesual între persoane cu interese contrare, fiind menită să garanteze egalitatea de arme a acestora, prin determinarea cadrului legal de exercitare a drepturilor lor legitime.

22. Totodată, Curtea a observat că abrogarea măsurii suspendării de drept a cauzelor a fost însoțită de reglementarea unor noi cauze de revizuire în materie civilă, respectiv penală, de natură să asigure părților garanțiile specifice dreptului la un proces echitabil. Astfel, în cazul în care excepția de neconstituționalitate este admisă și legea, ordonanța ori dispoziția dintr-o lege sau ordonanță ori alte dispoziții din actul atacat, care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate de prevederile menționate în sesizare, au fost declarate neconstituționale, iar, până la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a deciziei Curții Constituționale, hotărârea prin care s-a soluționat cauza în care a fost invocată excepția a devenit definitivă, persoanele prevăzute de lege pot cere revizuirea acestei hotărâri. Lipsa reglementării unei căi de atac ar fi lipsit de fundament însuși controlul de constituționalitate, întrucât ar fi pus părțile în imposibilitatea de a beneficia de efectele deciziei Curții, deci ale controlului de constituționalitate pe care ele l-au declanșat, împrejurare ce ar fi echivalat cu o veritabilă sancțiune aplicabilă acestora.

23. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, considerentele și soluțiile deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ionuț Negoită și Cristian Valentin Gheorghită în Dosarul nr. 9.902/2017/a1 al Curții de Apel București — Secția I penală și constată că dispozițiile art. 282 alin. (1) și ale art. 367 alin. (9) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția I penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 19 ianuarie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 40

din 19 ianuarie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, ale art. 14 lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, ale art. IV alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004 și ale art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, ale art. 14 lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, ale art. IV alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004 și ale art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare. Excepția a fost ridicată de Ionel Văcaru și alții în Dosarul nr. 25.452/3/2018 al Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.364D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra înscrisurilor depuse la dosar de părțile Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale și Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 11 decembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 25.452/3/2018, **Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, ale art. 14 lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, ale art. IV alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004 și ale art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare.** Excepția a fost ridicată de Ionel Văcaru și alții într-o cauză având ca obiect pretenții în temeiul Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului — Lupeni — august 1977 nr. 341/2004.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile de lege criticate sunt contrare prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție. În acest sens arată că, în timp ce absolut toate categoriile de personal prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a), b) și d), alin. (4), art. 13 lit. b) și c) și la art. 14 din Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare, au beneficiat în mod real de restabilirea drepturilor salariale și de asigurări sociale la nivelul avut anterior diminuării cu 25%, respectiv 15%, beneficiarii Legii nr. 341/2004 au beneficiat doar formal, nefiind luat în considerare algoritmul de calcul prevăzut de art. 4 și art. 5 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 341/2004, astfel că diminuarea cu 15% a indemnizației reparatorii a persistat. De asemenea, arată că, în timp ce la calculul drepturilor, inclusiv al pensiilor tuturor categoriilor sociale plătite din bugetul asigurărilor sociale de stat, este utilizat câștigul salarial mediu brut, în cazul persoanelor

aflate în aceeași situație cu autorii excepției, calculul indemnizației reparatorii se face în funcție de ultimul salariu mediu cunoscut, respectiv cel al lunii octombrie 2010.

7. Referitor la dispozițiile art. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, precum și pentru instituirea altor măsuri financiare în domeniul bugetar, introdus prin articolul unic punctul 2 din Legea nr. 283/2011, arată că „discriminarea operează atât față de celelalte categorii de beneficiari ai Legii nr. 341/2004, răniți, reținuți, urmași, dar în mod deosebit față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, asimilate luptătorilor remarcați, iar în timp ce asupra unora operează neacordarea indemnizației reparatorii, în speță pentru luptătorii remarcați, în cazul celeilalte categorii nu operează operațiunea juridică a neacordării indemnizației, ei fiind încă în plata acesteia”.

8. În continuare, susțin că, drept urmare a diminuării sau a neacordării indemnizației reparatorii, sunt încălcate și prevederile art. 22 alin. (1) din Constituție, întrucât pentru majoritatea beneficiarilor Legii nr. 341/2004 indemnizația reprezintă singura sursă de existență și au fost supuși stresului psihic datorat imposibilității plății împrumuturilor contractate la bănci în baza acestor indemnizații, crescând numărul de sinucideri cauzate de pierderea locuințelor cu care au garantat aceste împrumuturi.

9. Pentru aceleași motive consideră că sunt înfrânate și prevederile constituționale ale art. 47 alin. (2) referitoare la dreptul cetățenilor la măsuri de protecție socială.

10. În sfârșit, susțin că sunt încălcate și prevederile art. 53 din Constituție, măsura restrângerii exercițiului dreptului la indemnizație reparatorie nefiind proporțională cu situația care a determinat-o.

11. **Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale** invocă Decizia nr. 477 din 12 iulie 2018, prin care Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor de lege criticate ca neîntemeiată.

12. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 13 decembrie 2012, ale art. 14 lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 703 din 15 noiembrie 2013, ale art. IV alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești

anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 969 din 30 decembrie 2014, și ale art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 923 din 11 decembrie 2015. Textele de lege criticate au următoarea redactare:

— Art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012: *„Prevederile art. 15, 18, 19 și 20 ale art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 283/2011, se aplică în mod corespunzător și în anul 2013.”;*

— Art. 14 lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013: *„În anul 2014 se mențin în plată la nivelul acordat pentru luna decembrie 2013 următoarele drepturi:*

l) indemnizațiile prevăzute de Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare.”;

— Art. IV alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014: *„(1) În anul 2015 se mențin în plată la nivelul acordat pentru luna decembrie 2014 indemnizațiile prevăzute de Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare.”;*

— Art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015: *„(2) În anul 2016, indemnizațiile stabilite în baza Legii recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 și pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, se acordă în cuantumul convenit sau aflat în plată în luna decembrie 2015.”*

16. Curtea reține că dispozițiile art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012, ale art. 14 lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 și ale art. 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 au fost abrogate prin art. 44 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017. De asemenea, Curtea constată că dispozițiile art. IV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 au fost aplicabile doar în anul 2015. Prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea a stabilit că sintagma *„în vigoare”* din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare. Astfel, deși nu mai sunt în vigoare, dispozițiile criticate își produc în continuare efectele juridice, deoarece obiectul principal al cauzelor în cadrul cărora a fost invocată excepția de neconstituționalitate îl reprezintă solicitarea de reintroducere în plată a indemnizației prevăzute de art. 4 din Legea nr. 341/2004.

17. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 22 alin. (1) privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, art. 47 privind nivelul de trai și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile de lege criticate au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate în raport cu critici similare celor invocate în prezenta cauză, prin Decizia nr. 477 din 12 iulie

2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 929 din 5 noiembrie 2018, Decizia nr. 261 din 23 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 909 din 11 noiembrie 2019, sau Decizia nr. 677 din 29 septembrie 2020*), nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data pronunțării prezentei decizii, reținând că aceste critici sunt neîntemeiate.

19. Astfel, prin deciziile mai sus amintite, analizând critica referitoare la modul de calcul al indemnizațiilor reparatorii, Curtea a reținut că autorii acesteia critică, în esență, pe de-o parte, dispozițiile potrivit cărora anumite indemnizații, prevăzute de Legea nr. 341/2004, au fost plafonate la nivelul lunii decembrie 2011, iar, pe de altă parte, dispozițiile potrivit cărora, între anii 2012 și 2014, nu s-au acordat indemnizațiile reparatorii prevăzute de art. 4 alin. (4) din Legea nr. 341/2004. Totodată, Curtea a reținut că, potrivit art. 14 lit. d) din Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, începând cu luna iulie 2010, indemnizațiile prevăzute de Legea nr. 341/2004 s-au redus cu 15%, iar, potrivit art. 10 alin. (1) din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, începând cu 1 ianuarie 2011, aceste indemnizații s-au majorat cu 15% față de luna octombrie 2010. Potrivit art. 3 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2012 privind aprobarea unor măsuri pentru recuperarea reducerilor salariale, începând cu luna iunie 2012, cuantumul acestora s-a majorat cu 2,3% față de cuantumul aflat în plată în luna mai 2012, fără a depăși nivelul în vigoare în luna iunie 2010.

20. Cu privire la dispozițiile de lege prin care anumite indemnizații prevăzute de Legea nr. 341/2004 se acordă la același nivel cu cel din anul precedent, Curtea, invocând jurisprudența sa anterioară, a reținut că autorii excepției sunt nemulțumiți de modul de calcul al indemnizațiilor, și anume de raportarea la indemnizația aflată în plată în decembrie 2011, iar nu la câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat, și a amintit că, în această materie, Înalta Curte de Casație și Justiție a pronunțat Decizia nr. 22 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 790 din 16 decembrie 2013, prin care s-a stabilit — în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 4 alin. (4)

27. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ionel Văcaru și alții în Dosarul nr. 25.452/3/2018 al Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, ale art. 14 lit. l) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, ale art. IV alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004 și ale art. 12 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 19 ianuarie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea

*) Decizia Curții Constituționale nr. 677 din 29 septembrie 2020 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 29 ianuarie 2021.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 72

din 9 februarie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „conflictele de muncă”, cuprinsă în art. XVIII alin. (2) teza a treia din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și în art. 483 alin. (2) teza a treia din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, domnul procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu referire la sintagma „conflictele de muncă și asigurări sociale”, excepție ridicată de Ștefan Chelcan în Dosarul nr. 1.942/1/2018/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 65D/2019.

2. La apelul nominal răspunde partea Societatea Națională de Radiocomunicații — S.A., prin consilier juridic Monica Mihaela Balabej, cu împuternicire depusă la dosar. Lipsește autorul excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent-șef învederează Curții că partea Societatea Națională de Radiocomunicații — S.A. a transmis la dosar concluzii scrise, prin care susține constituționalitatea textelor de lege criticate.

4. Având cuvântul, partea prezentă arată, în esență, că dispozițiile de lege criticate nu contravin dreptului de acces liber la justiție, în condițiile în care, în concepția noului Cod de procedură civilă, căile de atac cunosc o renaștere, în sensul că recursul a devenit o cale extraordinară de atac, în timp ce apelul reprezintă calea ordinară de atac, cu efect devolutiv. Totodată, legiuitorul are competența exclusivă, atribuită de art. 126 alin. (2) din Constituție, de a stabili prin lege procedura de judecată, iar căile de atac se exercită, potrivit art. 129 din Constituție, în condițiile legii. În plus, Curtea Constituțională a stabilit constant în jurisprudența sa că accesul liber la justiție nu înseamnă accesul la toate structurile judecătorești sau la toate căile legale de atac, sens în care indică deciziile nr. 369 din 30 mai 2017 și nr. 661 din 8 noiembrie 2016.

5. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public susține că, față de soluțiile de respingere a excepției, pronunțate în precedent de Curtea Constituțională cu referire la aceleași texte

de lege, criticate prin raportare la aceleași norme fundamentale, în prezentul dosar nu au intervenit elemente noi, astfel că solicită menținerea jurisprudenței în materie și respingerea, ca devenită inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 6 decembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 1.942/1/2018/a1, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu referire la sintagma „conflictele de muncă și asigurări sociale”**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Ștefan Chelcan în cadrul unui recurs promovat împotriva unei decizii pronunțate într-un litigiu de muncă referitor la plata unor drepturi bănești datorate de angajator.

7. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, se arată că soluția legislativă potrivit căreia hotărârile pronunțate în conflictele de muncă nu sunt supuse recursului, prevăzută atât la art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cât și la art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, reprezintă o măsură procesuală care restrânge în mod disproporționat dreptul justițiabilului la instanță. Analizând expunerea de motive a Legii nr. 2/2013, autorul apreciază că motivele avute în vedere la reglementarea acestei măsuri (situații de fapt din anul 2012 referitoare la gradul ridicat de încărcare pe judecător, resurse umane insuficiente, infrastructură deficitară, durata mare de soluționare a proceselor etc.) nu se mai mențin și, oricum, nu și-au dovedit în timp eficiența, astfel fiind încălcate condițiile imperative prevăzute de art. 53 alin. (2) din Constituție pentru restrângerea exercițiului unui drept sau al unei libertăți. Dincolo de faptul că măsura este, în sine și în concret, disproporționată, inadecvată și inutilă pentru scopul urmărit, se susține că pretinsa stare de fapt de la nivelul instanței supreme nu poate fi imputată la infinit justițiabilului. Prin urmare, este afectat echilibrul dintre interesele concrete ale colectivității (reprezentate de Guvern) și dreptul fundamental al salariatului de a-i fi protejate interesele împotriva abuzurilor angajatorului.

8. Chiar dacă accesul liber la justiție nu poate avea semnificația accesului la toate structurile judecătorești sau la toate căile de atac prevăzute de lege, Curtea Constituțională a arătat că acest drept poate fi supus unor limitări, cu condiția să nu fie atinsă însăși substanța dreptului, iar restrângerea impusă

de legiuitor să respecte o condiție de rezonabilitate (deciziile nr. 39 din 29 ianuarie 2004 și nr. 462 din 17 septembrie 2014).

9. Or, măsura suspendării recursului nu a condus, nici după 4 ani, la niciun rezultat cuantificabil care să dovedească necesitatea sa, prin raportare la motivele invocate de legiuitor la adoptarea acesteia. Dimpotrivă, abuzurile angajatorilor s-au înmulțit, o consecință fiind emigrarea în masă a angajaților. Așa fiind, persoanele sunt lipsite de posibilitatea de a se adresa unui judecător al Înaltei Curți de Casație și Justiție, dreptul la muncă, împreună cu toate componentele sale, fiind iremediabil și negativ afectat, intrând în contradicție cu deciziile nr. 783 din 12 mai 2009 și nr. 694 din 20 mai 2010, prin care Curtea Constituțională a statuat, în concordanță cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 9 octombrie, pronunțată în *Cauza Airey împotriva Irlandei* — 1979), că accesul liber la justiție, consacrat de art. 21 din Constituție, presupune posibilitatea concretă de a face uz de toate mijloacele procesuale pentru apărarea unui drept sau interes legitim.

10. Pentru toate considerentele arătate, autorul excepției solicită Curții Constituționale „să-și reconsidere poziția față de nevoia de protecție juridică sporită a subiecților de drept, având în vedere și realitatea anului 2018, când statul român se plânge de pierderea forței de muncă prin emigrare, reevaluând standardul de protecție pe care îl asigură art. 53 alin. (2) și art. 21 alin. (3) din Constituție cetățenilor, în sensul reducerii marjei de apreciere a legiuitorului în domeniul căilor extraordinare de atac și al sporirii garanțiilor care însoțesc accesul liber la justiție.”

11. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă** apreciază asupra admisibilității excepției de neconstituționalitate, precizând că recursul în cadrul căruia aceasta a fost ridicată a fost respins ca inadmisibil, în temeiul textelor de lege criticate pe calea excepției de neconstituționalitate. Pe fondul criticilor, arată că dispozițiile de lege atacate sunt constituționale deoarece, în esență, nici Legea fundamentală și nici reglementările internaționale în materie nu impun accesul la totalitatea gradelor de jurisdicție. Dreptul de acces la justiție devine iluzoriu și teoretic în lipsa posibilității exercitării oricărei căi de atac, ca formă de control judecătoresc efectiv. Or, în materia conflictelor de muncă, legislația asigură dreptul la exercitarea căii de atac a apelului la instanța ierarhic superioară.

12. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, susținerile părții prezente, concluziile procurorului și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, prevederile art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, precum și ale art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 12 februarie 2013, texte criticate cu referire la sintagma „conflictele de muncă și asigurări sociale”.

16. Curtea constată că, ulterior sesizării sale prin Încheierea din 6 decembrie 2018, prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.074 din 18 decembrie 2018), textele legale criticate au fost modificate, fără însă ca soluția legislativă vizată de criticile autorului excepției, respectiv sintagma „conflictele de muncă și asigurări sociale”, să fie eliminată sau modificată din cuprinsul textelor normative în prezent în vigoare. Intervențiile legislative au însă efecte sub aspectul aplicării în timp a normelor legale criticate. De aceea, în considerarea Deciziei nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, prin care Curtea Constituțională a stabilit că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare, prevederile legale criticate vor fi examinate în redactarea de la data sesizării Curții Constituționale prin Încheierea din 6 decembrie 2018, aceasta fiind următoarea:

— Art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă: „*Nu sunt supuse recursului hotărârile pronunțate în cererile prevăzute la art. 94 pct. 1 lit. a)–j), în cele privind navigația civilă și activitatea în porturi, conflictele de muncă și de asigurări sociale, în materie de expropriere, în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare, precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 500.000 lei inclusiv. De asemenea, nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului.*”;

— Art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013: „*În procesele pornite începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi și până la data de 31 decembrie 2018 inclusiv nu sunt supuse recursului hotărârile pronunțate în cererile prevăzute la art. 94 pct. 1 lit. a)–i) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, în cele privind navigația civilă și activitatea în porturi, conflictele de muncă și de asigurări sociale, în materie de expropriere, în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare, precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv. De asemenea, în aceste procese nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului.*”

17. Potrivit motivării formulate, ambele texte de lege sunt criticate prin raportare la sintagma (comună) „conflictele de muncă și asigurări sociale”. În realitate, observând natura litigiului în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că interesul autorului excepției se limitează la conflictele de muncă, nu și la cele de asigurări sociale, obiectul cauzei constând în solicitarea unor drepturi salariale reprezentate de tichetele de vacanță.

18. Totodată, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, Curtea observă că în cauză nu sunt incidente prevederile art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție, referitoare la efectul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, prin raportare la Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 numai în ceea ce privește sintagma „precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv”.

19. Prevederile constituționale invocate în motivarea excepției sunt cele ale art. 21 — *Accesul liber la justiție*, ale art. 41 alin. (2) privind dreptul la măsuri de protecție socială a salariaților și ale art. 53 alin. (2) referitoare la proporționalitatea măsurilor de restrângere a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea reține că acestea stabilesc regula potrivit căreia hotărârile judecătorești pronunțate în anumite materii expres și limitativ enumerate, printre care și conflictele de muncă, nu sunt supuse recursului.

21. Cu privire la aplicarea în timp a regulii procedurale mai sus menționate, se constată că aceasta se aplică proceselor pornite începând cu data de 1 ianuarie 2019, așa cum expres dispune art. XVIII alin. (1) din Legea nr. 2/2013, modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2016 pentru prorogarea unor termene, precum și pentru instituirea unor măsuri necesare pregătirii punerii în aplicare a unor dispoziții din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1009 din 15 decembrie 2016.

22. Or, Curtea observă că procesul în cadrul căruia s-a invocat prezenta excepție de neconstituționalitate a început în data de 1 noiembrie 2016, prin formularea cererii reclamantului — autor al excepției privind obligarea pârâtei la plata drepturilor bănești datorate, respectiv a primelor de vacanță aferente anului 2016. Prin urmare, rezultă că plângerea a fost introdusă ulterior intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, iar sub aspectul posibilității formulării recursului în speță sunt aplicabile prevederile art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, care, sub aspectul (substanțial) criticat de autorul excepției, au un conținut identic cu cel cuprins la art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Diferența constă în perioada de aplicare în timp, în sensul că aplicarea art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă a fost prorogată pentru procesele începute din data de 1 ianuarie 2019, în timp ce art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 se referă la aceeași regulă, dar aplicabilă proceselor pornite începând cu data intrării în vigoare a acestei legi și până la data de 31 decembrie 2018 inclusiv.

23. Așa fiind, dispozițiile art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu au legătură directă cu soluționarea cauzei pendinte, cerință expres stabilită de art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 sub aspectul admisibilității unei excepții de neconstituționalitate. Interpretând dispozițiile alin. (1) și (5) ale art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a statuat în mod constant că excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții legale incidente într-o anumită fază procesuală trebuie să aibă legătură cu soluționarea cererii în cadrul căreia a fost invocată respectiva

excepție (Decizia nr. 748 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 92 din 4 februarie 2015; Decizia nr. 704 din 27 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 906 din 8 decembrie 2015). Legătura cu soluționarea cauzei presupune atât aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecării, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce trebuie întrunite cumulativ pentru a fi satisfăcute exigențele pe care le impun dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 în privința pertinentei excepției de neconstituționalitate în desfășurarea procesului (Decizia nr. 438 din 8 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 600 din 12 august 2014, paragraful 15). Curtea a mai statuat că incidența textului de lege criticat în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței judecătorești nu trebuie analizată *in abstracto*, ci trebuie verificat, în primul rând, interesul procesual al invocării excepției de neconstituționalitate, mai ales prin prisma efectelor unei eventuale constatări a neconstituționalității textului de lege criticat (Decizia nr. 465 din 23 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 29 octombrie 2014).

24. Prin urmare, Curtea va respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 483 alin. (2) teza a treia din Codul de procedură civilă, așa cum a procedat și anterior în situații obiectiv identice (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 201 din 30 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 552 din 12 iulie 2017; Decizia nr. 292 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 3 august 2017, sau Decizia nr. 733 din 20 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 230 din 26 martie 2019).

25. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. XVIII alin. (2) teza a treia din Legea nr. 2/2013, cu referire la sintagma „conflictele de muncă”, Curtea reține că acestea reglementează cu privire la faptul că hotărârile pronunțate în astfel de cereri nu sunt supuse recursului.

26. Curtea Constituțională a mai analizat constituționalitatea dispozițiilor art. XVIII alin. (2) teza a treia din Legea nr. 2/2013 prin raportare la critici de neconstituționalitate asemănătoare celor formulate în prezenta cauză, referitoare, în esență, la încălcarea accesului la justiție prin eliminarea căii de atac a recursului. În acest sens sunt relevante Decizia nr. 711 din 6 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 7 martie 2017, și Decizia nr. 630 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 958 din 5 decembrie 2017, precum și, *ad similib*, Decizia nr. 168 din 27 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 536 din 28 iunie 2018.

27. Prin aceste decizii, Curtea a arătat că, înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 2/2013, recursul era singura cale de atac permisă împotriva hotărârilor pronunțate asupra cererilor privind conflictele de muncă și de asigurări sociale, cale de atac devolutivă în temeiul art. 304¹ din Codul de procedură civilă din 1865. Astfel, potrivit art. 269 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, „*Judecarea conflictelor de muncă este de competența instanțelor judecătorești, stabilite potrivit legii.*” În acest sens, potrivit art. 208 din Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 31 august 2012, „*Conflictele individuale de muncă se soluționează în primă*

instanță de către tribunal”, iar art. 214 din aceeași lege stabilește că „Hotărârile instanței de fond sunt supuse numai apelului”.

28. Față de acest cadru normativ aplicabil materiei, Curtea, prin Decizia nr. 53 din 20 februarie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 28 martie 2001, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 79 alin. (1), ale art. 80 și ale art. 81 alin. (1) din Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă, a reținut că utilizarea unei singure căi de atac ordinare — recursul —, cu termen procedural mai scurt în raport cu cel prevăzut de Codul de procedură civilă, și suprimarea căii de atac a apelului, prevăzute de dispozițiile legale criticate, au ca finalitate doar asigurarea celerității soluționării unor asemenea litigii, iar nu încălcarea drepturilor fundamentale invocate.

29. În noua lege procesual civilă — Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă —, legiuitorul a reșezat căile de atac, recursul constituind o cale extraordinară de atac ce poate fi exercitată de partea nemulțumită pentru motive de nelegalitate și numai în condițiile prevăzute de lege. În schimb, apelul reprezintă calea ordinară de atac care are un caracter devolutiv, instanța de apel statuând atât în fapt, cât și în drept, astfel cum stabilește art. 476 din Codul de procedură civilă (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 350 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 8 iulie 2015, paragraful 14).

30. În ceea ce privește reglementarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, Curtea a reținut că, prin instituirea regulilor speciale privind exercitarea căilor de atac, legiuitorul trebuie să asigure părților interesate posibilitatea de a formula o cale de atac împotriva hotărârii judecătorești considerate defavorabile. Lipsa oricărei căi de atac împotriva unei hotărâri pronunțate în instanță echivalează cu imposibilitatea exercitării unui control judecătorec efectiv, dreptul de acces liber la justiție devenind astfel un drept iluzoriu și teoretic. Totodată, conform dispozițiilor art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul are competența exclusivă de a institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, precum și modalități speciale de exercitare a drepturilor procedurale, semnificația accesului liber la justiție nefiind aceea a accesului, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac. Accesul liber la justiție implică prin natura sa o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului, în acest sens statuând și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa, de exemplu, prin Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în Cauza *Lungoci împotriva României*, paragraful 36, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 7 iulie 2006 (a se vedea, ilustrativ, Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 1.132 din 16 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 776 din 19 noiembrie 2008, Decizia nr. 396 din 26 aprilie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 368 din 31 mai 2012, sau Decizia nr. 517 din 7 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 629 din 19 august 2015, paragraful 13).

31. Mai mult, Curtea a stabilit că nicio dispoziție cuprinsă în Legea fundamentală nu instituie obligația legiuitorului de a garanta parcurgerea în fiecare cauză a tuturor gradelor de jurisdicție, ci, dimpotrivă, potrivit art. 129 din Constituție, căile de atac pot fi exercitate în condițiile legii. Legea fundamentală

nu cuprinde dispoziții referitoare la obligativitatea existenței tuturor căilor de atac, ci reglementează accesul general neîngrădit la justiție al tuturor persoanelor pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor lor legitime, precum și dreptul tuturor părților interesate de a exercita căile de atac prevăzute de lege (a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 192 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 2 iulie 2014, paragraful 13).

32. Cu privire la rațiunea instituirii unei singure căi de atac în materia conflictelor de muncă, Curtea a reținut că, având în vedere specificul și implicațiile lor sociale, conflictele de muncă se judecă după o procedură caracterizată prin celeritate. De aceea, legiuitorul a prevăzut pentru soluționarea acestor două grade de jurisdicție, respectiv o singură cale de atac. Nicio dispoziție constituțională sau reglementare internațională nu stabilește gradele de jurisdicție și numărul căilor de atac care trebuie prevăzute pentru judecarea diferitelor litigii, reglementarea acestor probleme intrând în atribuțiile exclusive ale legiuitorului național (Decizia nr. 630 din 17 octombrie 2017, precitată, paragraful 21).

33. Față de considerentele jurisprudențiale mai sus redate, Curtea constată, potrivit considerentelor încheierii de sesizare, că litigiul în care a fost ridicată prezenta excepție a fost soluționat, în primă instanță, de Tribunalul Timiș, autorul formulând atât apel, cât și, ulterior, recurs împotriva deciziei Curții de Apel Timișoara, în condițiile în care, potrivit art. 476 alin. (1) din Codul de procedură civilă, apelul are efect devolutiv.

34. Așa fiind, nu se poate reține că autorul excepției a fost lipsit de dreptul la exercitarea unei căi de atac efective. Faptul că în materia conflictelor de muncă — la fel ca în alte domenii expres stabilite prin lege — nu este reglementat și al treilea grad de jurisdicție, respectiv recursul, drept cale extraordinară de atac, nu poate echivala cu lipsa accesului la justiție, garantat de art. 21 din Legea fundamentală, sau, ca o consecință a acesteia, cu afectarea dreptului consacrat de art. 41 alin. (2) din Constituție, referitor la dreptul salariaților la măsuri de protecție socială.

35. Totodată, așa cum s-a arătat deja, este de remarcant faptul că nici legislația anterioară intrării în vigoare a art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 nu reglementa trei grade de jurisdicție în materia conflictelor de muncă, opțiunea legiuitorului în sensul instituirii a două grade de jurisdicție fiind constantă și, totodată, constituțională, astfel cum rezultă din deciziile Curții Constituționale mai sus menționate, care își păstrează valabilitatea și în această cauză.

36. Prin urmare, se poate constata o oarecare confuzie a autorului excepției când susține că „suspendarea” recursului prin Legea nr. 2/2013 și actele normative succesive de prorogare a aplicabilității acestuia în materia conflictelor de muncă este disproporționată și nejustificată, fiind contrară art. 53 din Constituție. Recursul, în concepția noului Cod de procedură civilă, este o cale extraordinară de atac, permisă în anumite condiții prevăzute de lege, în timp ce apelul joacă rolul fostului recurs, în sensul că este o cale ordinară de atac, cu efect devolutiv. Astfel, hotărârile judecătorești ce puteau fi supuse recursului potrivit vechiului Cod de procedură civilă, drept cale ordinară de atac cu efect devolutiv, specifică litigiilor de muncă, pot fi atacate cu apel în condițiile noului Cod de procedură civilă și ale Legii nr. 2/2013. Practic, coroborând prevederile art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă cu cele ale art. XVIII alin. (1) și (2) din Legea nr. 2/2013, rezultă că, în noua concepție normativă, recursul nu a fost și nici nu este încă implementat ca o cale de atac extraordinară aplicabilă conflictelor de muncă.

37. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Ștefan Chelcan în Dosarul nr. 1.942/1/2018/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că sintagma „conflictele de muncă”, cuprinsă în art. XVIII alin. (2) teza a treia din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 februarie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent-șef,

Claudia-Margareta Krupenschi

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR

ORDIN

**privind modificarea Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 583/2016 pentru aprobarea
formularisticii prevăzute de art. 230 și 232 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal,
cu modificările și completările ulterioare**

Având în vedere prevederile art. 1, 7, 59, 230 și 232 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare,

în conformitate cu prevederile convențiilor de evitare a dublei impuneri referitoare la rezidența și, respectiv, la modalitatea de evitare a dublei impuneri,

în temeiul prevederilor art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 583/2016 pentru aprobarea formularisticii prevăzute de art. 230 și 232 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 355 din 10 mai 2016, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **La articolul 2, alineatul (3) se abrogă.**

2. **La articolul 5, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

„Art. 5. — (1) Formularele certificatelor de rezidență fiscală pentru persoanele juridice și fizice rezidente în România, ale certificatelor privind atestarea veniturilor obținute din România

de persoanele rezidente și ale certificatelor privind atestarea impozitului plătit în România de către persoanele nerezidente, altele decât cele prevăzute la art. 1, elaborate pe machete ale organelor fiscale competente ale statelor cu care România are încheiate convenții/acorduri de evitare a dublei impuneri, și cererile aferente, prevăzute la art. 1, pentru eliberarea acestor documente se depun de către solicitanți la registratura organului fiscal competent sau se transmit prin poștă, cu confirmare de primire, ori prin mijloace electronice de transmitere la distanță.

(2) Cererile prevăzute la art. 1 transmise de solicitant prin mijloace electronice de transmitere la distanță se depun în format PDF cu XML atașat, la care se anexează o arhivă ZIP,

care nu poate depăși 5 MB și care conține formularele certificatelor prevăzute la alin. (1) în formatele «PDF», «JPEG» sau «TIFF».”

3. Articolul 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 8. — Direcția generală de legislație fiscală și reglementări vamale și contabile și Centrul Național pentru Informații Financiare din cadrul Ministerului Finanțelor, Direcția

generală de asistență pentru contribuabili, Direcția generală de administrare a marilor contribuabili, precum și direcțiile generale regionale ale finanțelor publice și unitățile fiscale subordonate din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor,

Alexandru Nazare

București, 15 aprilie 2021.

Nr. 499.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

